

SZELLEMEK A HEGYEKBEN

Szellem vagyok. Éjszakánként csak bolyongok. Nappal alszom. Régi narancsültetvények fája, olajfaligetek között. Nyáron, olykor télvíz idején, esővel megtelők sziklaüregekben. Télen tiszta víz gyűlik össze bennük, apró, gyöngyökként leülepedő porszemekkel, s a szélükön kankalin virágzik. Megpihenhetek nyirkos barlangokban, a kecskegané és a mennyezetről viaszgyertyákként permetező cseppkövek között. Éjszaka a hegyekben csatangolok. Minden éjjel nekivágok a hegyeknek, sötétlő, élettelen falvak, kopár sziklák mentén. Éjszaka minden fehér. A Hold, az Északi-sarkcsillag, a Tejút. Akárcsak az ódon falak, keskeny ösvények, földutak, kőrök, sakálók és a kutyák. Messziről szagolom a füst kellemes illatát. Kutyák ugatását hallom, a távoli, pusztai falvak kutyáinak vonítását. Nem félek senki emberfiától, gonosz kísértet vagyok a sötétlő gyümölcsösök fái között.

Mikor kétéves voltam, eukaliptuszt ültettem. Gyerek voltam, a kertben egy piros bódé állt, simára gyalult fából, s mellette ültettem el az eukaliptuszt. Körös-körül sárga homok, sápadt szőlőskertek és pöttöm arabok apró öszvérekkel. Egyszer egy cigány haladt arra sárga medvéjével és sötét bőrű asszonyával, mindketten táncoltak. Nagyapó a veteményesben az uborkák tövét kapálgatta, én meg homokpogácsákat formáztam a hintám alatt. A faház magányosan árválkodott a homok közepén, s nekem nem volt kivel játszanom. A cigány ostorral csapkodta a fekete asszonyt, ő meg csak táncolt és énekelt a tambura hangjára. A sárga medvének hatalmas karika lógott az orrában, annál fogva lehetett megrántani, ami fáj neki. Nagyapa mindenféle történeteket mesélt, én pedig a szakállát húzgáltam. Az eukaliptusz a kert mélyében egyre növekedett. A többire nem emlékszem – de nincs már szőlős, nincs homok és faház, nincsenek öszvérek, és én már valahol máshol lakozom.

Íme, egy ház csöppnyi szobájában ülök. Egy hosszú, lágyszőrű lány is itt van velem – nézzük egymást. A város hatalmas és nyugodt, a zsaluk zárva. Kékes holdsugár és a hajnal szürkés fénye, mint a füst, beszűrődik a réseken. A lány szemöldöke hajszálfinom, ívének rajza lassan elvékonyodik. Egymás felé lebegünk, mint valami csen-

des fuvallat, siklunk, akár két lusta kígyó. Szeme tágra nyitott, kerek és csendes. Hazafelé tartok, az ablakból hajzuhataggal keretezett fehér arc tekint utánam, rajta az elválás mosolya. Megyek hazafelé a hosszú, sima, sötét utcán, két oldalán magas házak, rám zuhannak szüntelen. Egy szomorú, szűk utcában négyemeletes ház: nem az enyém. Magas eukaliptusz nyújtózik mögöttem, kétéves voltam, amikor elültettem. Nem lépek be a kertbe, csak tolvajként méregetem, és hazamegyek.

Kísértetként lopakodom az éjszakában. Egy nagy teremben ülünk és énekelünk, ahányan csak vagyunk, gyerekek. Kezünkben fehér papírlapon kedves dalocska:

Tara-la-la, tara-la-la,

Tara-la-la, tara-la-la.

A szoba közepén szeplős tanár, géppisztollyal, az éneket tanítja nekünk. Egyikünknek gépfegyverre van, másikunknak pisztolya, a harmadiknak puskája, a negyediknek golyószórója. Mi mind rossz gyerekek vagyunk, hangosan énekeljük a kedves dalt, ordibálunk. Mindez Jeruzsálem egyik negyedében történik, téli éjszaka van, zuhogó eső, gépfegyver-sorozatok, aknarobbanások, lövik a városrészt. Bemegyünk a lakónegyedben a jó gyerekek szobájába. Tréfálkozunk, mindenféle történeteket mesélünk, eldaloljuk az éneküket, tara-la-la. Egyikük nevetve meséli, ő és még tízen hogyan verték meg egyszer egy társukat. Mosolygunk. Azután együtt elénekeljük a dalt, majd ők aludni mennek. Mi pedig indulunk, hogy felrobbantsunk valami helyőrséget az ódon fal oldalában.

Nagyon mulatságos. Az a fekete hajú, fehér bőrű lány is szeret engem. De nekem jó gyerekként kell viselkednem, különösen, ha a házban idegenek vagy a mama, a papa, vagy különféle ismerősök tartózkodnak. Ha arról kérdezik a lányt, ki vagyok, azt mondja, csak egy barátja, akivel együtt járt iskolába, s ez minden. Ha olyan ismerősök jönnek, akikkel együtt járt iskolába, s ez minden, én félreülök, és hallgatok, ők pedig arról kérdezik, ki ez. Megveregetik a hátát, megsimogatják a kezét. Amikor kicsi voltam, ők is a homokban játszottak, időközben azonban felnőttek.

Napvilágnál nőttek, én pedig az éjszákban élek.

Útnak indulunk, hogy felrobbantsuk a helyőrséget a kőfal oldalában, tizenketten vagyunk. Mögöttünk a Hold. Alászállunk a hegyek csúcsáról. Mint-ha csak a sziklák árnyéka lennénk. Szemerklél az

eső, elnyeli lépéseink zaját. Kúszunk a sárban. A fal holdkóros-fehéren pihen. Harangok himbálóz-
nak. Átmegyünk az úton, árnyékként követve egy-
másat a falhoz tapadunk. Magas, fekete épületek. A
helyőrségi ház tetején zavaros-sárga pászmájú
fényszóró, tapogatózik a ködben, mint valami
őrült cirkáló. Az ellenség alszik. Behatolunk az
épületbe, felrobbantjuk, azután hazatérünk. Vala-
ki meghalt. Amikor hazaérek, mindannyian
rám néznek, és azt kérdezik: mit mászkál ez itt.

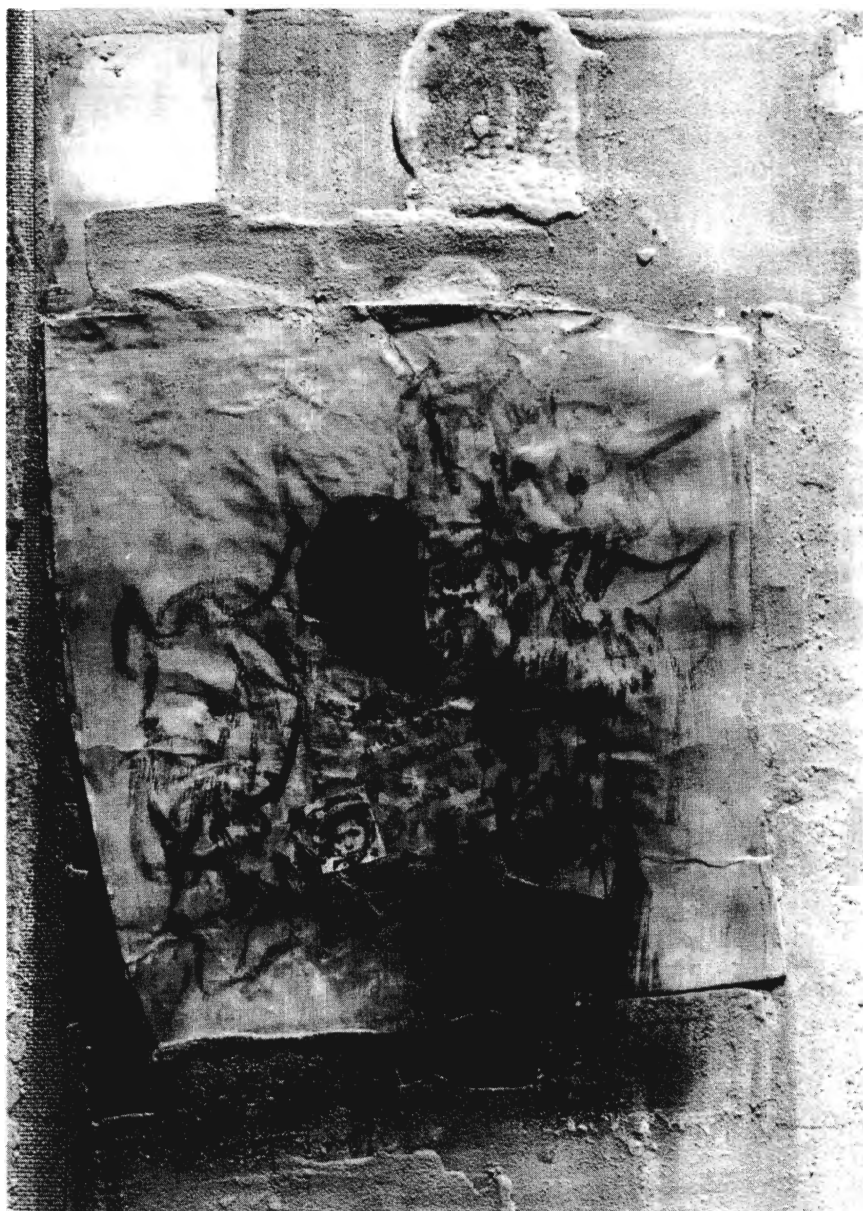
Mindez a régmúlt időkben történt. S én most
szellem vagyok. Éjszakánként a hegyekben csatan-
golólok, elhagyott fehér kutyák között. Fülelek, hát-
ha meghallom a társaim hangját, akik már nincse-
nek. A föld jó és meleg, pára száll fel a talajból, a
göröngyök varázslata. A távolban zöld fények
vibrálnak, bánatosan vonítok feléjük. Orcámból

nem sarjadt fű, mellkasomat nem törte át zöld fa
gyökere. Soha nem fogok zöld szemmel a fénybe
hunyorogni. Soha nem térek vissza a porba. Szel-
lem vagyok, ködként siklom a hegyek lejtőin, s át-
ölelem a patakmedreket.

Néha elmegyek a kis utcába, hogy egy pillantást
vessek az eukaliptuszra. Betérek a kertbe, s nézem
a fát. Megyek a hosszú, sötét utcán, elérkezem
a parányi szobás házhoz. Beszivárgok a réseken,
akár a holdfény, s a fehér lányt bámulom. Öklé-
re támasztott fejjel ül, és egy könyvet olvas. Meg-
szólítom, de nem hallja. Megfordulok, és vissza-
térek a hegyeim közé.

Jeruzsálem, 1949.

ÁCS GÁBOR FORDÍTÁSA

PINHASZ GOLAN: A KIS GEDALJAHU A MINOTAURUSOK KÖZÖTT